

Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Факультет мистецтв імені Анатолія Авдієвського

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

НАРОДОЗНАВСТВО ТА ФОЛЬКЛОР УКРАЇНИ

Освітня програма «Музичне мистецтво»

Рік навчання - 3, семестр - 5
Форма навчання (денна, заочна)

Галузь знань
02 Культура і мистецтво
Спеціальність
025 Музичне мистецтво
Освітній рівень
перший (бакалаврський)

Кафедра та викладач	Кафедра теорії музики та естрадного мистецтва Викладач: Кафтанова Світлана Володимирівна E-mail: s.v.kaftanova@npu.edu.ua		
I. Основна мета/цілі навчання	<i>На основі формування у студентів етнопедагогічного мислення за рахунок вивчення духовної спадщини та культурних традицій нашого народу забезпечити їхню підготовку як висококваліфікованих фахівців з належним рівнем інтелектуальних та професійних якостей.</i>		
II. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі*	<i>Навчальна дисципліна вибіркова Цикл професійної підготовки</i>		
III. Обсяг навчальної дисципліни	Форма навчання	Денна	Заочна
	<i>Кількість кредитів</i>	3	3
	<i>Загальна кількість годин</i>	90	90
	<i>Лекційні заняття</i>	16	8
	<i>Практичні заняття</i>	10	4
	<i>Самостійна робота</i>	64	78
IV. Короткий зміст навчальної дисципліни	<i>Тема 1. Етногенетичні процеси в Україні. Етапи формування протокраїнської спільноти. Розселення українського етносу. Етнічні та географічні назви Української землі. Тема 2. Сучасний поділ України на історико-етнографічні зони, їх характерні особливості.</i>		

Національні особливості українців із погляду антропології, етнопсихології та народної педагогіки.

Тема 3. Фольклор і фольклористика. Первісне мистецтво і фольклор.

Класифікація фольклору: рід, жанр, тематична група. Основні етапи розвитку музичного фольклору.

Тема 4. Основи теорії музичного фольклору: поетика, форма, ритмомелодика, народні лади, типи багатоголосся, склад співочих гуртів, зональність співочих традицій. Основи методики збирання музичного фольклору, техніка запису народної пісні, типові форми етнографічної документації.

Тема 5. Вірування, міфологія, демонологія українців.

Тема 6. Народний календар. Календарно-обрядова фольклорна творчість.

Тема 7. Родинно-обрядовий фольклор. Українське народне весілля та весільні пісні.

Тема 8. Героїчний епос та балади.

Тема 9. Українська народнопісенна лірика. Жартівливі, сатиричні та танцювальні пісні, коломийки. Усно-писемна культура.

Тема 10. Дитячий фольклор як сегмент народної педагогіки.

Тема 11. Народна інструментальна музика. Українські танці.

Тема 12. Народне господарство і матеріальна культура українців. Житло, домашнє господарство та побут. Ремесла та художні промисли. Народна архітектура. Українське національне вбрання та традиційна їжа.

V. Результати навчання

Основні знання та уміння, яких набуває студент після опанування даної дисципліни

Основні знання:

- *концепцій етнонаціогенезу, основних етапів формування українського етносу і нації, особливостей історико-етнографічного районування, етнопсихології, антропологічних типів українців;*
- *специфіки українського музичного фольклору його жанрово-родової структури та його місця у системі національної культури;*
- *елементів традиційної духовної (обряди, звичаї, свята, вірування, усна пісенна народна творчість, музика, танці, народні музичні інструменти тощо) та матеріальної культури українського етносу (поселення, житло, одяг, їжа, основні і допоміжні галузі господарства українців);*
- *історичних закономірностей становлення і музичних особливостей важливих жанрів української народної музичної творчості від найдавніших часів до наших днів;*
- *особливостей образної системи, музично-інтонаційної мови пісенних зразків різних регіонів та жанрів.*

Основні вміння:

- *виявляти жанрову приналежність та відтворювати найяскравіші зразки українського фольклору*
 - *здійснювати музично-поетичний аналіз, застосовуючи понятійно-категоріальний апарат музичної фольклористики;*
 - *використовувати українську народну пісню в педагогічній, виконавсько-творчій роботі та застосовувати вивчені зразки української народної музичної творчості на практиці.*
-

- спрямовувати музично-теоретичні знання на майбутню професію.

VI. Порядок і критерії оцінювання

Поточний контроль виконання завдань на практичних заняттях, модульна контрольна робота, виконання індивідуально-дослідних завдань.

Підсумковий контроль залік у 5 семестрі

Критерії оцінювання

Під час усних відповідей: повнота розкриття питання; логіка викладення, культура мовлення; впевненість та аргументованість; використання основної та додаткової літератури, вміння робити порівняння, висновки.

Під час виконання письмових завдань: повнота розкриття питання; цілісність, систематичність, акуратність оформлення письмової роботи.

Рівень відповідності критеріям

Творчий рівень (90 – 100 балів). Здобувач засвоїв навчальну дисципліну повністю, вільно володіє навчальним матеріалом, успішно і креативно розв'язує завдання різних видів складності, аргументовано висловлює свої думки, займається самоосвітою, може брати активну участь в наукових проєктах і конкурсах.

Високий рівень (80 – 89 балів). Здобувач засвоїв навчальну дисципліну в необхідному обсязі, володіє навчальним матеріалом у межах навчальної дисципліни, виконав завдання до кожної теми, проте у відповідях допускає деякі неточності.

Достатній рівень (70 – 79 балів). Здобувач засвоїв навчальну дисципліну в повному обсязі, але нерівномірно володіє навчальним матеріалом, здатний його аналізувати, проте не може сформулювати висновки досить ґрунтовно.

Задовільний рівень (65 – 69 балів). Здобувач загалом опанував навчальну дисципліну, але більшість тем засвоїв поверхово.

Низький рівень (60 – 64 балів). Здобувач загалом засвоїв навчальну дисципліну, але дуже поверхово, володіє навчальним матеріалом на елементарному рівні і фрагментарно, не може самостійно викласти зміст більшості тем.

Незадовільний рівень: 35 – 59 балів з можливістю повторного складання. Здобувач частково засвоїв навчальну дисципліну, не засвоїв більшості тем, володіє елементарними знаннями з навчальної дисципліни, не вміє логічно, послідовно, грамотно висловлювати думку; 0 – 34 балів з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни. Здобувач не виконав більшості завдань, не володіє навчальним матеріалом.

VII. Політика курсу*

Політика курсу ґрунтується на засадах академічної доброчесності та визначається системою вимог, які ставляться до здобувачів вищої освіти в УДУ імені Михайла Драгоманова.

VIII. Основні інформаційні ресурси

1. Булашев Г. Український народ у своїх легендах, релігійних поглядах та віруваннях. – К., 1993.
 2. Воронай О. Звичаї нашого народу: етнографічний нарис. Ч 1-2. – К., 1991.
 3. Давидюк В. Вибрані лекції з українського фольклору (в авторському дискурсі): навч. посіб. для студентів ВНЗ. - 3-тє вид.. - Луцьк : Твердиня, 2014. - 446 с.
 4. Дмитренко М.К. Українська фольклористика: історія, теорія, практика. НАН України, Ін-т мистецтвознав., фольклористики та етнології ім. Максима Рильського. - К., 2001. - 576 с.
 5. Іваницький А. Хрестоматія з українського музичного фольклору (з поясненнями та коментарями). Навчальний посібник для ВНЗ культури і мистецтв... — Вінниця: Нова книга, 2008. — 520 с.
 6. Іваницький А.І. Українська музична фольклористика (методологія і методика): навч. посіб. – К. : Заповіт, 1997. – 392 с.
 7. Іваницький А.І., Українська народна музична творчість. – К., 1990
 8. Іваницький А.І., Український музичний фольклор. - Вінниця, 2004.
-

-
- <https://archive.org/details/ivanicky2004/page/n151/mode/2up>
9. Історія української музики : У 6 т. / НАН України, ІМФЕ ім. М.Т.Рильського; редкол.: Г. А. Скрипник (голова) та ін. Т.1. – К., 2009. <https://musicinukrainian.files.wordpress.com/2020/11/d0a3d09cd0953.pdf>
 10. Кононенко О. Українська міфологія: фольклор, казки, звичаї, обряди. <https://www.yakaboo.ua/ua/ukrainska-mifologija-fol-klor-kazki-zvichai-obrjadi.html>
 11. Лановик М.Б., Лановик З. Б.. Українська усна народна творчість: підруч. / М. Б. Лановик, – 4 вид.. - К. : Знання-Прес, 2006. - 591 с.
 12. Лозко Г. Українське народознавство. – К. , 1996. <https://archive.org/details/ivanicky2004/page/n151/mode/2up>
 13. Луканюк, Б. С. Курс музичного фольклору: у 3-х кн. Кн. 1: Лекції / ЛНМА ім. М. В. Лисенка. Львів: СПОЛОМ, 2022. 512 с.
 14. Макарчук С. А. Етнічна історія України: Навч. посіб. — К.: Знання, 2008. — 471 с.
 15. Павлюк С.П., Горинь Г.Й., Кирчів Р.Ф. Українське народознавство. – Львів, 1994.
<http://a-pesni.golosa.info/ukr/Ukr.htm>
<http://proridne.com>
<http://rysproject.com/lectures.html>
<https://authenticukraine.com.ua/>
<https://drevo.etnoua.info/dzherela/>
<https://folklore.kh.ua/>
<https://nashe.com.ua/songbook/3>
<https://www.ebk.net.ua/Book/stz/pu/index.htm>
<https://www.pisni.org.ua/links/notes.html>
<https://www.polyphonyproject.com/uk/records> <https://nashe.com.ua/songbook/3>
<https://www.ebk.net.ua/Book/stz/pu/index.htm>
<https://www.pisni.org.ua/links/notes.html>
<https://www.polyphonyproject.com/uk/records>
-

Обговорено та затверджено на засіданні кафедри теорії музики та естрадного мистецтва протокол №3 від 16 жовтня 2025 року
